

Kliimaministeerium
Hr. Andres Sutt
energeetika- ja keskkonnaminister
Edastatud e-postiga: andres.sutt@kliimaministeerium.ee

Meie 23.04.25

Pr. Kristi Klaas
rohereformi asekanstler
Edastatud e—postiga: kristi.klaas@kliimaministeerium.ee
info@kliimaministeerium.ee

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Hr. Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister
Edastatud e-postiga: erkki.keldo@mkm.ee

Pr. Sandra Särav-Tammus
majanduse ja innovatsiooni asekanstler
Edastatud e-postiga: sandra.sarav@mkm.ee
info@mkm.ee

REACH määruse läbivaatamine puhta tööstuse kokkuleppe raames

Komisjoni 2025. aasta tööprogrammi kohaselt on REACH-määruse sihipärane läbivaatamine kavandatud aasta viimasele kvartalile pealkirja „**lihtsustamine**” all. Lihtsustamine tähendab eeskirjade tõhusamaks muutmist: tarbetu koormuse vähendamist, tagades samas, et eeskirjad saavutavad seatud eesmärgid. Kooskõlas ELi kohustusega taastada konkurentsivõime, peab väljakuulutatud REACH-määruse lihtsustamine vähendama keerukust, parandama rakendamist, vähendama kulusid ja ebakindlust – eriti VKEde puhul – ning tugevdama Euroopa tööstusbaasi ja strateegilist vastupanuvõimet.

Tänu ELis juba kehtivale kemikaalide reguleerimise süsteemile on kogu elanikkonna, sealhulgas tundlike alampopulatsioonide praegune kaitse kemikaalide ohu eest maailmas üks kõrgemaid. Oleme seisukohal, et kõik REACH-määruse ajakohastamise muudatused peavad tingimata olema sihipärased, **vähendama tööstuse halduskoormust ja suurendama konkurentsivõimet**, ilma et see kahjustaks inimeste tervise ja keskkonna kaitset.

Keemiatööstuse peamised prioriteedid

Tuleb vältida igasugust GRA laiendamist:

Keemiatööstus ei toeta üldise riskijuhtimise lähenemisviisi (GRA – Generic Risk management Approach) laiendusi. Teaduspõhised lähenemisviisid piirangutele, sealhulgas riski- ja sotsiaalmajanduslikud hinnangud, on kõige tõhusam viis suurimat muret tekitavate ainete reguleerimiseks. Laiaulatuslikud ja ohupõhised piirangud (st GRA) mõjutaksid oluliselt tootepakkumist ja Euroopa keemia- ning seotud tööstuste konkurentsivõimet.

„Üldine lähenemine riskijuhtimisele” (mida tuleks pigem nimetada „üldiseks ohujuhtimiseks”, kuna see ei hõlma tegelikku riski hindamist) loob automatismi, mis toob kaasa põhjendamatud, ettekavatsematud ja ühiskondlikult soovimatud tagajärjed. Juba praegu võidakse kehtivate eeskirjade kohaselt paljud olemasolevad tooted, näiteks kätedesovahendid, automaatselt ja asjatult keelustada, hoolimata ohutust kasutamisest, kui etanool otsustatakse klassifitseerida kategooriasse kantserogeenne ja reproduktiivtoksiline 1B. Tulemuseks võivad olla absurdsed tagajärjed, kus nt etanool on *de facto* kõigis tarbijatoodetes keelatud, aga mitte inimeste toidulaual.

Probleem ei ole ainult riskijuhtimise liigeses lihtsustamises või puudumises, vaid sageli ka ohuhindamise (ehk CLP klassifikatsiooni määramise) liigeses lihtsustamises (näiteks ei võeta arvesse ainete ohtlikkuse erinevat potentsust – st negatiivse mõju erinevat tugevust/ulatust) ning kriteeriumide rakendamisel ettevaatusprintsipiist lähtudes igal sammul ohutuse poole kaldu olevate otsuste tegemises, mis kuhjades annavad tulemuseks vale (ülepaisutatud) ohuprofiili.

Automaatsed keelud ja ebaproportsionaalsed piirangud ei pruugi soodustada pikaajalist sisulist innovatsiooni, mis parandab toote jätkusuutlikkust, jõudlust või tarbijakogemust. Selle asemel juhivad niisugused keelud ja piirangud teadus- ja arendustegevuse investeeringud eemale tulevikku suunatud teaduslikest edusammudest (nt biopõhised materjalid või täiustatud ohutuse hindamise meetodid) ning asendavad need reaktiivsetele lühiajalistele asendustele lahenduste leidmisega, mis ei pruugi anda olulist kasu ohutusele ega keskkonnale.

Tuleb vältida MAFi integreerimist REACH-määrusesse

Oleme vastu segu jaotusteguri (MAF – mixture allocation factor) kehtestamisele, kuna see avaldaks märkimisväärset negatiivset mõju kõigile keemiatööstuse allkasutus-sektoritele, väärtuslikele rakendustele ning suurendaks vajadust loomkatsete järele. MAF tooks kaasa suure halduskoormuse, ilma kombineeritud riskide tõhusa käsitlemiseta. See mõjutaks kõiki registreerimistoimikutes esitatud riskihinnanguid ja praegust riski iseloomustust. Selle tulemusel peetaks paljusid üksikuid aineid edaspidi „paberil mitte-ohututeks”, kuigi tegelikkuses ei tekita need ained muret. [Tõendid näitavad](#), et kõikidele kemikaalidele rakendatav üldine MAF ei ole õige lahendus, kuna enamik tahtmatuid kemikaalide segusid ei tekita probleeme. Selle asemel tuleks rakendada sihipärasemat riskijuhtimist nende üksikainete suhtes, mis võivad kaasa aidata soovimatute segude toksilisusele.

Tuleb vältida polümeeride ülereguleerimist

Polümeerid juba on REACH alusel kaudselt reguleeritud monomeeridele rakendatud kohustuste kaudu. Polümeeridele uute teavitus- ja/või registreerimisnõuete kehtestamine REACH-määruse alusel tooks kaasa tarbetu keerukuse, liiasuse ja ebatõhususe kemikaalide haldamisse. See nõuaks nii tööstuselt kui ka Euroopa Kemikaaliametilt (ECHA)

märkimisväärseid lisaressursse. Tööstusharude halduskoormus suureneks, pannes eriti surve alla VKEd. Hinnangute alusel võib erinevaid polümeere EL turul olla 200 000 – 400 000.

Tuleb parendada (teaduslikke) dialooge

Vajame täiendava (teadus)dialoogi (taas)sisseviimist REACH-i protsessidesse, nt. RACi arvamuste ja rühmitamise ning registreerimistoimikute kohta. Avatud dialoog ja ECHA-ga eelnevalt kokku leppimine on registreerimistoimikute sujuva ajakohastamise või uute väljatöötamise võtmeks.

Tuleb tasandada mänguvälja

Regulatiivsed meetmed peavad enne vastuvõtmist olema jõustatavad ja proportsionaalsed, et säilitada võrdsed võimalused. Jõustamist ja jõustatavust tuleb kaaluda otsustusprotsessi alguses ja kõigis etappides. Järjekindlam lähenemine jõustamisele, eriti e-kaubanduse ja impordi osas, on vajalik, et tagada õiglus ELis toodetud ja väljastpoolt ELi pärit toodete vahel. Ühtlustatud tõlgenduste ja praktikate tagamiseks on oluline tõhustatud koostöö ELi liikmesriikide täitevasutuste vahel. Koostöös tööstusega tuleks jätkata kooskõlastatud jõustamisprojekte.

Kokkuvõte

Rõhutame REACHi aluspõhimõtete säilitamise tähtsust, kuid toetame samal ajal sihipäraseid parandusi ja lihtsustusi. Soovime näha teaduspõhiseid lähenemisviise, tihedamat dialoogi ja **strateegilist riskijuhtimist**, et määrus kaitseks jätkuvalt inimeste tervist ja keskkonda, ilma et see kahjustaks Euroopa (keemia)tööstuse konkurentsivõimet.

Lisaks juhime tähelepanu, et tervitame komisjoni uut algatust “VKEd ja konkurentsivõime kontroll”, mis on osa tulevaste seadusandlike ettepanekute mõjuhinnangutest. Seda uut mehhanismi tuleb rakendada ka kriitilise tähtsusega REACH-määruse läbivaatamisel. Enne uute rangete nõuete kehtestamist on vaja läbi viia põhjalik VKEd ja konkurentsivõime mõjukontroll, et tagada proportsionaalsus ja teostatavus.

Lugupidamisega
/allkirjastatud digitaalselt/
Hallar Meybaum
tegevdirektor